

† Βαρθολομαίος
Ελέω Θεού Αρχιεπίσκοπος
Κωνσταντινουπόλεως - Νέας Ρώμης
Και Οικουμενικός Πατριάρχης
Παντί τω πληρώματι της Εκκλησίας Χάριν, Ειρήνην και Έλεος
Παρά Του Ενδόξως Αναστάντος Χριστού

Αδελφοί και τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Η εμπειρία της Αναστάσεως του Χριστού, της πανσωστικής νίκης της Ζωής επί του Θανάτου, είναι ο πυρήν της πίστεως, της θείας λατρείας, του ήθους και του πολιτισμού του χριστεπωνύμου ορθοδόξου λαού του Θεού. Η ζωή των Ορθοδόξων πιστών, εις όλας τας εκφάνσεις και τας διαστάσεις αυτής, διαποτίζεται και τρέφεται από την πίστιν εις την Ανάστασιν, αποτελεί καθημερινόν Πάσχα. Το πασχάλιον αυτό βίωμα δεν είναι απλώς ανάμνησις της Αναστάσεως του Κυρίου, αλλά βίωσις και της ιδικής μας ανακαινίσεως και ακλόνητος βεβαιότης περί της εσχατολογικής τελειώσεως των πάντων.

Κατ' εξοχήν εις την ευχαριστιακήν Λειτουργίαν, η οποία συνδέεται αρρήκτως με την «κλητήν και αγίαν ημέραν» της Κυριακής, η Ορθόδοξος Εκκλησία εορτάζει αυτήν την υπαρξιακήν μετοχήν εις την Ανάστασιν του Χριστού και την εμπειρικήν πρόγευσιν των ευλογιών της Βασιλείας του Θεού. Εντυπωσιάζει ο αναστάσιμος και ευφρόσυνος χαρακτήρ της Θείας Ευχαριστίας, η οποία τελείται πάντοτε εν ατμοσφαίρα χαράς και αγαλλιάσεως και εικονίζει την τελικήν καινοποίησιν των όντων, την πεπληρωμένην χαράν, την πληρότητα της ζωής, την μέλλουσαν υπέρχυσιν της αγάπης και της γνώσεως.

Πρόκειται περί της λυτρωτικής θεάσεως του παρόντος υπό το φως των Εσχάτων και της δυναμικής πορείας προς την Βασιλείαν, περί της ακαταλύτου σχέσεως και συνυφάνσεως της παρουσίας και του εσχατολογικού χαρακτήρος της εν Χριστώ σωτηρίας του ανθρώπου και του κόσμου, η οποία δίδει εις την εκκλησιαστικήν ζωήν μοναδικόν δυναμισμόν και λειτουργεί δια τους πιστούς ως έναυσμα καλής μαρτυρίας εν τω κόσμω. Ο Ορθόδοξος πιστός έχει ιδιαίτερον λόγον και ισχυρόν κίνητρον δια να αγωνίζεται κατά του κοινωνικού κακού, διότι ζη εντόνως την αντίθεσιν μεταξύ των Εσχάτων και των εκάστοτε ιστορικών δεδομένων. Εξ επόψεως Ορθοδόξου, η φιλόανθρωπος διακονία, η βοήθεια προς τον εμπερίστατον αδελφόν, κατά το Κυριακόν «εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε» (Ματθ. κε', 40), και η έμπρακτος αγάπη του Καλού Σαμαρείτου (βλ. Λουκ. ι', 30-37), συμφώνως και προς το Πατερικόν «Εκείνον μάλιστα ηγού είναι πλησίον, τον δεόμενον, και αυτεπάγγελτος επί την βοήθειαν βιάδιζε» (Ισιδωρος ο Πηλουσιώτης), αποτελούν προέκτασιν και έκφρασιν του ευχαριστιακού ήθους της Εκκλησίας, αποκάλυψιν ότι η αγάπη είναι η βιωματική πεμπτουσία της εν Χριστώ ζωής, εν τε τω παρόντι και εν τη Βασιλεία των Εσχάτων.

Εν τη συναφεία ταύτη κατανοείται και το γεγονός ότι η λειτουργική ζωή εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν δονείται από την βίωσιν της «κοινής σωτηρίας», της δωρεάς της «κοινής ελευθερίας» και της «κοινής βασιλείας», και από την προσδοκίαν της «κοινής αναστάσεως». Κυριαρχούν το «ημείς», η κοινότης της ζωής, η συμ-μετοχή και το συν-είναι, η αγιαστική ταύτισις της εν Χριστώ ελευθερίας με την θυσιαστικήν και δοξολογικήν αγάπην. Αυτό είναι και το συγκλονιστικόν μήνυμα της ολολάμπρου εικόνας της Αναστάσεως, της Καθόδου του Χριστού εις τον Άδην. Ο Κύριος της δόξης, κατελθών εν τοις κατωτάτοις της γης και συντρίψας τας πύλας του Άδου, αναδύεται νικηφόρος και ολόφωτος εκ του τάφου, όχι μόνος και φέρων το λάβαρον της νίκης, αλλά ομού μετά του Αδάμ και της Εύας, συνανιστών, συγκρατών και κρατύνων αυτούς και, εν τω προσώπω αυτών, άπαν το ανθρώπινον γένος και ολόκληρον την κτίσιν.

Το ευαγγέλιον της Αναστάσεως, της «κοινής των όλων πανηγύρεως», της καταργησάσης το κράτος του θανάτου πανσθενούς Αγάπης, ηχεί σήμερον εις ένα κόσμον σοβούσης κοινωνικής αδικίας, φαλκιδεύσεως του ανθρωπίνου προσώπου, εις μίαν οικουμένην - Γολγοθάν προσφύγων και μυριάδων αθών παιδιών. Αναγγέλλει εκ βαθέων ότι, ενώπιον του Θεού, η ζωή των ανθρώπων έχει απόλυτον αξίαν. Διακηρύττει ότι τα παθήματα και τα δεινά, ο σταυρός και ο Γολγοθάς, δεν έχουν τον τελευταίον λόγον. Δεν είναι δυνατόν να θριαμβεύσουν οι σταυρωταί επί των τραγικών θυμάτων των. Εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν, ο Σταυρός ευρίσκεται εις το κέντρον της ευσεβείας, δεν είναι όμως η εσχάτη πραγματικότητα, αυτός που ορίζει και το τελικόν σημείον προσανατολισμού της εκκλησιαστικής ζωής. Το ουσιώδες νόημα του Σταυρού είναι ότι αποτελεί οδόν προς την Ανάστασιν, προς το πλήρωμα της πίστεως ημών. Επί της βάσεως αυτής, οι Ορθόδοξοι αναφωνούμεν: «Ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω». Είναι χαρακτηριστικόν, ότι εις την Ορθοδοξίαν, η Ακολουθία των Παθών δεν είναι καταθλιπτική, αλλά σταυροαναστάσιμος, αφού το Πάθος προσεγγίζεται και βιούται διά μέσου της Αναστάσεως, η οποία είναι «λύττρον λύπης». Διά το Ορθόδοξον αισθητήριον, η αμετάθετος σύνδεσις Σταυρού και Αναστάσεως είναι ασυμβίβαστος με κάθε μορφής εσωτερικήν φυγήν εις μυστικισμούς ή εις ένα αυτάρεσκον ευσεβισμόν, οι οποίοι συνήθως είναι αδιάφοροι δια τα παθήματα και τας περιπετείας του ανθρώπου εν τη ιστορία.

Το κήρυγμα του Σταυρού και της Αναστάσεως ευρίσκεται, εις την εποχήν μας, επίσης αντιμέτωπον τόσον με την αλαζονικήν αυτοαποθέωσιν του συγχρόνου εκκοσμικευμένου, λογοκρατουμένου, πεπεισμένου δια την παντοδυναμίαν της επιστήμης, εαυτοκεντρικού και προσκεκολλημένου εις τα γεώδη και πρόσκαιρα ανθρώπου, του ανθρώπου χωρίς πόθον της αιωνιότητος, όσον και με την απώθησιν συνόλου της Ενσάρκου Θείας Οικονομίας και του «σκανδάλου» του Σταυρού, εν ονόματι της απολύτου υπερβατικότητος του Θεού και του αγεφυρώτου χάσματος ουρανού και γης.

Επί πάσι τούτοις, ημείς οι Ορθόδοξοι πιστοί, τιμώτατοι αδελφοί και πεφιλημένα τέκνα εν Κυρίω, έμπλεοι της πείρας της λαμπροφόρου Αναστάσεως, λαβόντες φως εκ του ανεσπέρου φωτός, εν παντί ευχαριστούντες, τα άνω φρονούντες, έχοντες δε

εντεύθεν ήδη τον αρραβώνα και τα ενέχυρα της εσχατολογικής πληρώσεως της Θείας Οικονομίας, αναβώμεν, εν Εκκλησία, το «Χριστός Ανέστη!», δεόμενοι όπως ο παθών, ταφείς και αναστάς Κύριος καταυγάξη τας διανοίας, τας καρδίας και πάσαν την ζωήν ημών, κατευθύνη δε τα διαβήματα ημών προς παν έργον αγαθόν και ενισχύη τον λαόν Αυτού προς μαρτυρίαν του Ευαγγελίου της Αγάπης «έως εσχάτου της γης» (Πραξ. α΄, 8), εις δόξαν του «υπέρ παν όνομα» ονόματος Αυτού.

*Φανάριον, Άγιον Πάσχα ,βιη΄
† Ο Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος προς Χριστόν Αναστάντα
ευχέτης πάντων υμών*